

cat del complot. Fracassat aquest, fou detingut junt amb altres companys, processat i passà prop de 4 mesos a la presó parisenca de *La Sante*.

I després de les moltes fadigues de la vida d'exiliat, quan Catalunya estava als llindars d'assolir la victòria, quan Martí Vilanova pressentia les possibilitats de poder tornar a Catalunya, aquell mateix dia, en sortir de casa, a les acaballes del gener de 1930, un cop d'aire el féu caure malalt, al llit. Ell pressentia que havia de morir.

Es dolia, però, de no poder veure l'episodi final, el darrer capítol d'aquesta alliberació que la Nació Catalana té d'assolir—que arribarà—i per la qual Martí Vilanova ho havia sacrificat tot.

El dia 28 els periòdics parisencs donaren la gloriosa nova de la caiguda d'aquell *xulo* traïdor a les llibertats humanes. Però era tard!! Martí Vilanova, estava ferit de mort d'una malaltia curta, però terrible, que abatí aquella fortalesa de roure.

Farà tres anys que va morir a l'exili aquell gran Patriota. Catalunya va perdre amb ell un gran apòstol de les llibertats nacionals i un defensor de les reivindicacions humanes.

Procurem imitar-lo, anícs! Es el millor homenatge que podem ofrenar-li.

Joventut!... Avant, per damunt de les tombes!

JOAQUIM MARTINEZ

Estat actual de l'assistència social a Catalunya

Resum de la Conferència donada al "Casal" pel publicista i Comissari de Beneficència de l'Ajuntament de Barcelona, ROC BORONAT

El problema de l'assistència pública no és un problema dels nostres dies, puix que de temps immemorials se'n troben manifestacions i fondes petjades.

Jo he procurat estudiar amb tota cura els problemes que la dita assistència dels desvalguts o dels maltractats per la dissort i per l'adversa fortuna determina i suscita.

Esquerra Republicana de Catalunya i els seus homes liberals, estem disposats a que la beneficència al nostre poble sigui forçosament el que té d'ésser; és a dir, un deure sagrat que no pot ésser eludit.

Fins els venturosos moments en què fou proclamada la República, l'assistència pública era controlada i dispensada pels homes de dreta que inspirats pels principis del clericalisme—en lloc d'inspirar-se en els del cristianisme—que té per principal virtut la caritat, mantenien els establiments de la nostra terra destinats a Beneficència d'una manera tal, que poden considerar-se com veritables presons, com veritables inferns de suplici; àdhuc a determinats establiments per a nois, hi eren establertes indústries nocives per a la salut.

Estem disposats que aquesta manera d'interpretar la caritat cristiana sigui foragitada tot seguit dels nostres establiments d'assistència i substituïda per un procediment més humà i que interpreti la caritat com un deure, com un imperatiu categòric, sagrat i indeclinable.

En temps de l'heròica i clàssica Grècia, i en la legislació d'aquest poble, hi ha disposicions i normes per guarir els guerrers ferits i per subvenir a les necessitats dels vells i dels infants desvalguts.

Sòcrates diu que perquè un Estat sigui digne no pot haver-hi cap pobre que sigui tan pobre que pugui avergonyir cap ric.

Roma, que amb la seva història dona per tants conceptes lluisor a la humanitat, també tenia disposicions per tal de salvaguardar els esclaus, malalts i pobres, i a l'ensens mantenia establiments costosíssims de Beneficència.

Per donar una idea del grau de misèria que regnava

al món durant els bons temps del cristianisme, n'hi ha prou amb consignar que durant l'any 1300, a Anglaterra fou venuda carn humana, i en 1348, moriren milers de persones víctimes de la fam, mentre que els acòlits de l'església tenien gran riqueses acumulades.

Tenim, sortosament, Parlament Català i això ens permetrà que el poble exerceixi una poderosa influència vers els nostres Consellers, perquè amb premura legislin i estableixin una legislació d'Assistència, tenint en compte les inspiracions de la ciència, de la Ètica i sobretot la psicologia del nostre poble, i dintre aquesta regulació es tingui compte de la necessitat ineludible de mantenir al marge els ganduls i pidolaires d'ofici que de tot el món vénen a la nostra terra per prendre-la com a camp d'operacions inconfessables.

Cal també tenir delicadament cura dels infants i sobretot, per ells, un amor intens. Els pobles que no tenen cura dels infants, coven ells mateixos la pròpia fossa.

Tenim de modificar sense perdua de temps el règim interior dels nostres establiments de Beneficència que a excepció d'alguns qual mecanisme marxa com cal; els demés, amb el criteri dretista constitueixen una veritable injustícia.

Amb el sistema emprat per les dretes, els infants quan són grans esdevenen en un tant per cent molt elevat carn de delictes; en canvi, amb el criteri liberal que implanta un règim familiar, aquests nens després són perfectes ciutadans que rendeixen a la societat una valor considerable.

Tenim de crear hospitals per a malalts inguaribles i per a vells en la quantitat que el percentatge de la població requereix, però amb tots els avenços de la ciència que permeti que els malalts guaribles ho siguin amb promptitud perquè es puguin incorporar a la vida activa a complir llur rendiment normal.

Tingueu plena confiança amb els homes d'Esquerra que essent veritables amics del poble sabran complir abastament llur deure que, quant a Beneficència, involucra un criteri justicier, sense claudicacions, que és el que sempre i en tot moment presideix totes les actuacions d'Esquerra Republicana de Catalunya.

(Resum de J. Barri)